

Anexa nr. 3 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5001 / 02.12.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**RELIGIE
CULTUL PENTICOSTAL
Clasele a III-a - a IV-a**

București, 2014

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Religie – cultul pentecostal* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a și a IV-a din învățământul primar. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, acestea sunt grupate pe următoarele domenii: Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului; Dumnezeu se face cunoscut omului; Viața creștinului împreună cu semenii; Mari sărbători creștine. De asemenea, la nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară dezvoltată în jurul unor teme majore: *Dumnezeu este Viața* (clasa a III-a); *Dumnezeu este Calea* (clasa a IV-a). Aceste teme orientează formularea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Astfel, conținuturile învățării se subordonează atât domeniilor, cât și temelor majore.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă. Prezentă programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Educația religioasă la ultimele două clase ale ciclului primar presupune trecerea de la învățarea prin joc, specifică primelor trei clase, la un sistem metodologic mai complex care să permită diferențierea demersului didactic, în funcție de nivelul achizițiilor elevilor, dar și de nevoia dezvoltării acestora.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării *Religiei* în școală, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață
2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase
3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe diferite teme: importanța lui Dumnezeu în viața omului, importanța omului în viața semenilor și a celorlalte ființe din natură, alcătuirea omului din trup, duh și suflet, viața de pe pământ etc. - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul unor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: cale, adevăr, bunătate, răbdare, respect, putere etc. - lectura unor texte pe teme din natură (succesiunea anotimpurilor, revenirea naturii la viață primăvara etc.) - explicarea, la nivelul de înțelegere al copiilor, a semnificației unor slujbe - discuții despre puterea primită de la Dumnezeu prin Duhul Sfânt - vizionarea unor înregistrări/ participarea la diferite slujbe - lectura unor texte biblice reprezentative - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere religios (referitoare la manifestarea unor virtuți în viața lor: sinceritatea, blândețea, bunătatea, răbdarea etc.) - analiza unor texte care prezintă opinii cu semnificație religioasă în relație cu diferite situații de viață 	<p>1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe teme religioase (unicitatea fiecărei persoane, importanța raportării omului la Dumnezeu, necesitatea împlinirii poruncilor divine etc.), prin valorificarea unor povestiri, jocuri, ilustrații - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul unor teme: nevoile omului, Biblie, prooroc, apostol, evanghelist, pastor, prezbiter - explicarea modalității de căutare a unui text în Sfânta Scriptură - exerciții de identificare a unor texte reprezentative, în Sfânta Scriptură - prezentarea asemănărilor și a deosebirilor dintre diferite persoane din Biblie (dialoguri, povestiri, texte biblice) - identificarea, în imagini și texte, a unor aspecte legate de împlinirea unor porunci, în diferite contexte - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora - exerciții de argumentare a opiniei proprii în spiritul toleranței față de opinia altora - analiza unor texte care necesită exprimarea unei opinii personale față de o anumită situație
<p>1.2. Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, pe aspecte legate de: rostirea adevărului, ascultarea sfaturilor, manifestarea blândeții și a bunătății, experimentarea răbdării, manifestarea unor atitudini de respect etc. - lectura unor texte biblice și din viețile oamenilor de credință, relevante - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”, în relație cu diferite contexte relevante (alegerea binelui/ a răului, comportamentul în relație cu semenii, cu diferite viețuitoare etc.) - discuții despre rolul muncii și al efortului în viața omului 	<p>1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de analiză, din perspectiva creștină, a comportamentului propriu și al unor persoane, prin valorificarea unor situații din viața de zi cu zi, a unor texte care prezintă viețile unor persoane din Biblie etc. - lectura de povestiri care evidențiază rolul împlinirii poruncilor - exerciții de analiză a asemănărilor și deosebirilor dintre normele de comportament în diferite contexte sociale și poruncile divine - exerciții de explicare a unor texte biblice referitoare la porunci

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema rolului profesorilor în viața omului - exerciții de identificare a propriilor calități, prin desene, dialoguri, jocuri etc. <p>1.3. Formularea unor reguli de comportament moral-creștin, cu ajutorul profesorului, pentru diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură, etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă - exerciții de analiză, în diferite contexte date, a unor situații privind respectarea/ nerespectarea anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini, filme, desene animate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor, care prezintă situații de respectare/ încălcare a regulilor de comportament religios-moral - dialog pe tema regulilor de comportament religios referitor la participarea la slujbele din biserică - jocuri de rol: „Cum procedez în situația...?”; „Ce fac atunci când cineva îmi spune să fac un lucru rău/ bun..?”. - vizite la biserici, în parc, în cadrul unor activități interdisciplinare Religie – Educație civică – Științe – Arte 	<ul style="list-style-type: none"> - analizarea unor imagini pe diferite teme: „Cum pot face lumea mai bună”, „Ajutorul primit de la Dumnezeu”, „Sunt un exemplu pentru cei din jur?” etc. - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în diferite contexte sociale; împlinirea poruncii iubirii etc.) <p>1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - discutarea în clasă a unor norme din diferite contexte sociale și a unor porunci (pe baza unor dialoguri: „Cum mă comport în diferite momente din viață?”; „Ce reguli îmi impun cei care mă îndrumă în viață?”; „Cum poate îndeplini un copil poruncile?”; „Ce diferențe există între împlinirea poruncilor de către copii și de către adulți?” etc.) - analiza unor cazuri de împlinire a poruncilor divine mediatizate - participarea la stabilirea unui set de reguli ale clasei/ al unui regulament al clasei, pe baza poruncii iubirii aproapelui - exerciții de formulare a unor argumente/ contraargumente în analiza unor situații-problemă apărute în cadrul grupurilor de apartenență - elaborarea de proiecte pe teme relevante pentru domeniul educației religioase, în cadrul unor activități interdisciplinare: Religie – Educație civică – Științe – Istorie – Arte

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale fiecărui elev, în raport cu persoanele importante din viața de creștin (părinții, pastorul, creștinii din biserică, prietenii de la biserică etc.) 	<p>2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea unor roluri specifice activităților desfășurate în diferite contexte (activități de grup, activități religioase etc.)

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - participarea la activități de diferite tipuri, împreună cu alți membri ai școlii, comunității, bisericii etc. - studii de caz pe tema importanței fiecărui om în viața semenilor din grupurile de apartenență - distribuirea de roluri pentru fiecare participant, în rezolvarea unor sarcini în cadrul lucrului în grupuri mici - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activitățile de tip perechi și în cele de grup - exerciții de construire a unui text pe baza unui suport vizual sau a unui plan de idei <p>2.2. Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la dialoguri având ca subiect „Cum pot să răsplătesc răul cu bine?”, „Ce învăț de la colegii mei și ce pot învăța ei de la mine?” - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața școlii și a comunității (existența elevilor de diferite confesiuni în clasa de elevi/ școală, existența unor aspecte de diferențiere în funcție de confesiunea proprie etc.) - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de adevăr, respect, blândețe - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe - discuții despre relațiile și atitudinile din cadrul grupurilor, pe baza unor imagini - elaborarea de compuneri/ povestiri/ dramatizări pentru evidențierea unor relații în cadrul grupurilor 	<ul style="list-style-type: none"> - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de conviețuire armonioasă între semenii - prezentarea unor cazuri relevante pentru temele: cum relaționez cu cei care mă îndrumă, rolul semenilor în viața creștinului, iertarea și iubirea celor care ne fac rău, exemplul personal și relațiile cu semenii etc. - jocuri didactice care să faciliteze dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în cadrul grupului - elaborarea de compuneri pe teme de educație religioasă, pornind de la o situație dată <p>2.2. Analiza unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema tipurilor de relații și atitudini sociale (colaborare, competiție, solidaritate, toleranță, intoleranță etc.), pornind de la povestiri, ilustrații, filme, texte biblice etc.) - exerciții de descriere a unor atitudini sociale în relație cu semnificația unor porunci date de Dumnezeu - jocuri de dezvoltare a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv - elaborarea unor compuneri pe tema: „Împreună, putem face lucruri minunate”, „Dacă pot să te ajut, sunt fericit”, „Când te ajut, câștigăm amândoi”, menite să diminueze spiritul de competiție negativă dintre elevi - elaborarea unor proiecte interdisciplinare Religie – Educație civică, pe teme relevante

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de întrebări referitoare la diferite evenimente religioase din viața comunității - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată 	<p>3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor compuneri pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe baza lecturii unor texte biblice și din viețile unor oameni ai credinței - învățarea de rugăciuni, cântări, colinde etc. cu explicarea expresiilor și a termenilor religioși întâlniți - imaginarea unor povestiri privind relația persoanei cu diferite lucruri, ființe - participarea la evenimente semnificative din viața școlii și a comunității <p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții privind evenimentele importante din viața omului (nașterea, botezul, nunta.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători religioase (Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului, Pogorârea Duhului Sfânt etc.) - lectura unor texte literare referitoare la marile sărbători creștine - exerciții de învățare a unor colinde și cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme interdisciplinare: Religie – Științe (de exemplu, „Apa în viața creștinului”, „Natura, darul lui Dumnezeu pentru om” etc.); Religie - Arte plastice („Darul meu pentru tine” - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor sărbători religioase) - identificarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale 	<p>comunității și a societății, pornind de la experiențele elevilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, colinde - lectura unor texte biblice și a aspectelor relevante din viața creștinilor - organizarea de serbări școlare - formularea unor enunțuri, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - consultarea dicționarelor pentru a descoperi semnificația unor termeni <p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modelele oferite creștinilor de persoanele biblice prezente la evenimentele din viața Mântuitorului, obiceiuri preluate, de exemplu, oferirea de daruri, după modelul magilor, sărbătorirea zilei mamei creștine etc.) - realizarea unor proiecte, individual sau pe grupe, cu diferite teme („Drumul magilor” etc.) - realizarea felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase - lectura unor texte literare referitoare la marile sărbători religioase - participarea la sărbătorile comunității - prezentarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale

Conținuturi

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<p style="text-align: center;">Dumnezeu este Viața</p> <p>Dumnezeu este izvorul vieții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viața omului, darul lui Dumnezeu (copilul, darul lui Dumnezeu făcut părinților; alcătuirea omului din trup, suflet și duh; grija față de trup; grija față de suflet) - Bucuria de a trăi (nașterea omului, moment de bucurie; momentele și motivele de bucurie în viață) - Omul în relație cu natura (lecția naturii; modele biblice de grijă pentru natură; ocrotirea naturii și a vieții) - Despre viața veșnică (Domnul Isus Hristos vorbește despre viața veșnică; credincioșii trăiesc în veșnicie) 	<p style="text-align: center;">Dumnezeu este Calea</p> <p>Cu Dumnezeu pe calea vieții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lumea în care trăim (lumea de astăzi; oamenii își doresc mereu o lume mai bună) - Fiecare om își caută propria cale prin viață (fiecare om este unic; care sunt nevoile omului; Dumnezeu răspunde căutării omului) - Biblia arată calea spre Dumnezeu (ce înseamnă calea către Dumnezeu; ce este Biblia; cum călăuzește Biblia spre Dumnezeu) - Nevoia de a primi îndrumare în viață (de ce omul are nevoie de îndrumare în viață; cine ne îndrumă în viață) - Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile (ce dificultăți întâmpină un copil; încrederea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu)
Dumnezeu se face cunoscut omului	<p>O viață nouă, cu Hristos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Când un om devine creștin (Nașterea din nou, Pocăința, Botezul, aspecte legate de slujba botezului; Cina Domnului) - Persoanele din viața unui creștin (persoanele care ocrotesc în mod nevăzut; persoane care ajută un creștin: pastorul, învățătorul de școală duminicală, părinții, creștinii din biserică, prietenii de la biserică) - Iertarea de la Dumnezeu, (despre păcate și greșeli; despre iertare; păcatele copiilor; mărturisirea păcatelor) - Primirea lui Hristos, singurul care poate ierta păcatele oamenilor - Dumnezeu dă putere în viață (rugăciunea de binecuvântare a credincioșilor, pentru familie, case, lucruri) - Alegerea binelui în viață (posibilitatea omului de a alege între bine și rău; persoane care ne influențează alegerile) 	<p>Sfințenia, cale spre Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Calea spre sfințenie, deschisă tuturor oamenilor prin Isus Hristos (ce este sfințenia; cum se ajunge la sfințenie) - Proorocii au pregătit calea Domnului (cine au fost proorocii; rolul proorocilor în pregătirea venirii Domnului Isus Hristos) - Apostolii și Evangheliștii au vestit învățătura Domnului (cine au fost apostolii; cine au fost evangheliștii)

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
Viața creștinului împreună cu semenii	<p>Viața împreună cu ceilalți</p> <ul style="list-style-type: none"> - Necesitatea de a spune întotdeauna adevărul (de ce este important să fie spus adevărul; consecințele minciunii) - Ascultarea și împlinirea sfaturilor bune (de ce este importantă ascultarea și împlinirea sfaturilor bune; consecințele neascultării) - Blândețea și bunătatea în relație cu ceilalți (de ce sunt importante blândețea, bunătatea și iertarea; consecințele violenței) - Importanța de a avea răbdare cu cei din jur (de ce este importantă răbdarea; consecințele lipsei de răbdare) - Respectul față de sine și față de ceilalți (ce înseamnă respectul; consecințele lipsei de respect) - Nevoia de efort pentru a obține rezultate (ce înseamnă efortul la vârsta copilăriei; de ce este important efortul de a învăța și de a munci) 	<p>Împlinirea din iubire a poruncilor, cale spre Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu îi îndrumă pe oameni pentru o conviețuire armonioasă (prezența normelor în toate contextele sociale; ce sunt poruncile lui Dumnezeu) - Domnul Isus Hristos a dat marea poruncă a iubirii (ce înseamnă iubirea lui Dumnezeu; ce înseamnă iubirea aproapelui; cum îi putem iubi pe cei care ne fac rău) - Împlinirea poruncilor lui Dumnezeu (împlinirea din iubire a poruncilor lui Dumnezeu; exemple de respectare a poruncilor în diferite contexte) - Importanța exemplului personal de iubire creștină (valoarea exemplului personal; exemple din viața cotidiană)
Mari sărbători creștine	<p>Despre nașterea și Botezul Domnului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Despre Nașterea Domnului (aspecte biblice legate de Nașterea Domnului) - Despre Botezul Domnului în Evanghelii <p>Despre Învierea și Înălțarea Domnului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Despre Învierea Domnului (aspecte biblice legate de Învierea Domnului) - Despre Înălțarea Domnului (aspecte biblice legate de Înălțarea Domnului) 	<p>Spre pruncul Isus, prin stăruință și răbdare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Căutarea Pruncului Isus de către magi (cine au fost magii; închinarea magilor) - Întâmpinarea Pruncului Isus de către Simeon (Simeon, model de răbdare și perseverență) <p>De la Florii la Înviere</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor (principalele evenimente din duminica Floriilor și din Săptămâna Patimilor; atitudini ale apostolilor față de Mântuitorul)

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate.

La clasa a III-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**;
- audierea și / sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața.” (Ioan 14:6); „Luați seama ca nimeni să nu întorcă altuia rău pentru rău, ci căutați totdeauna să faceți ce este bine atât între voi, cât și față de toți.” (I Tesaloniceni 5:15); „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” (Ioan 3:16);
- audierea și / sau învățarea de **cântări religioase, colinde**;
- lectura unor aspecte din **viața unor persoane biblice**: David, Solomon, Iov, Samuel, Ioan Botezătorul etc.

La clasa a IV-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta și cu tot cugetul tău; și pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Luca 10:27); „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Și poruncile Lui nu sunt grele.” (I Ioan 5:3); „Ascultă sfaturile și primește învățătura, ca să fii înțelept pe viitor!” (Prov. 19:20); „Recunoaște-L în toate căile tale, și El îți va netezi cărările.” (Prov. 3:6);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări religioase, colinde**: „Doamne, a Tale cuvinte”; „O, ce veste minunată”; „Trei păstori se întâlniră”;
- lectura unor aspecte din **viața unor oameni ai credinței**: Moise, Iosif, Ilie, Iov, Estera, Ruth, Daniel, Ioan, Petru, Pavel etc.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*. Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- lectura textului biblic, pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analiza și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- învățarea bazată de proiect, metodă ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă propusă de profesor, urmată de prezentarea produsului obținut într-un text, dosar tematic, expoziție.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări educative cu ajutorul noilor tehnologii, adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente.

Contexte și medii de învățare

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- Învățăm în sala de clasă. În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- Mergem la bibliotecă. Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la librăria creștină. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.
- Vizităm biserica. Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu pastorul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.
- Ieșim în alte spații din afara școlii. Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei discipline de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.
- Mergem în excursii tematice la lăcașuri de cult. Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzee, se pot iniția dialoguri cu unii pastori.
- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios. În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proxim sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, din slujbele religioase ce sunt corelate cu temele planificate.

Aspecte privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Grupul de lucru

Cătană Gheorghe	Liceul Teologic Penticostal „Logos” Timișoara
Grigoraș Liana Lăcrămioara	Liceul Teologic Penticostal „Logos” Timișoara